

**Model odpowiedzi do testu na etap wojewódzki
Wojewódzkiego Konkursu Historycznego 2024/2025**

1.

- A. igła, szydło
- B. kość, róg zwierzęcia
- C. szycie ubrań, wykonywanie sieci

0-3 pkt, po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

Uwaga! Odpowiedź 1.C jest punktowana tylko wtedy, gdy została poprawnie podana odpowiedź 1.A

2.

- A. egipska, rzeka - Nil
- B. indyjska – rzeka Indus
- C. chińska – rzeka Jangcy (Błękitna Rzeka, Ciang Jang, „ulica Chin”, „linia życia Chin”) lub Huang He (Żółta Rzeka)

0-3 pkt, po 1 pkt za podanie nazwy cywilizacji i nazwy rzeki

3.

Np.:

- stworzenie podstaw filozofii (Sokrates, Platon, Arystoteles)
- stworzenie podstaw historii i geografii jako nauki (Herodot)
- stworzenie podstaw medycyny (Hipokrates)
- architektura grecka (styl dorycki, joński i koryncki)
- rzeźba grecka (Myron – Dyskobol, Fidiasz – posąg Ateny w Atenach czy Zeusa w Olimpii)
- teatr grecki (Ajschylos, Sofokles, Eurypides – tragedie, Arystofanes – komedie)
- igrzyska sportowe w Olimpii (pięciobój olimpijski)
- alfabet grecki

0-5 pkt, po 1 pkt za każdą poprawną merytorycznie odpowiedź

4.

- A. kobiety i niewolnicy
- B. plebejusze
- C. ekwici
- D. senatorzy i cesarz

0-4 pkt, po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

5.

- A. Benedykta
- B. Monte Cassino
- C. cystersów
- D. Franciszek
- E. Dominik

0-5 pkt, po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

6.

A-3, B-5, C-4, D-2

0-4 pkt, po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie

7.

A. detronizacja - pozbawienie monarchy władzy

abdykacja - zrzeczenie się przez monarchę władzy

7. B.

detronizacja np.:

– cara Mikołaja I z dynastii Romanowów w 1831 r. dokonana przez sejm polski w trakcie powstania listopadowego

Można również dopuścić odpowiedź:

- króla Stanisława Leszczyńskiego w 1712 r. dokonana w Ribnitz na mocy ugody z reprezentującym Augusta II feldmarszałkiem saskim Jakubem Flemingiem. S. Leszczyński stracił koronę polską (władzę w państwie) ale zachował tytuł królewski.

abdykacja, np.:

- Jana II Kazimierza Wazy w 1668 r. dokonana po śmierci żony i po rokoszu Jerzego Lubomirskiego.

- Augusta II Mocnego Wettina w 1706 r. dokonana po zakończeniu pierwszej fazy wielkiej wojny północnej na mocy pokoju w Altranstadt.

- Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1795 r. po III rozbiórze Rzeczypospolitej.

Można również dopuścić odpowiedź:

- Henryk Walezy w 1574/1575 r. dokonana de facto poprzez ucieczkę w 1574 r. z Polski do Francji a uznana w 1575 r. przez polską szlachtę jako rezygnację z tronu Polskiego.

- Stanisława Leszczyńskiego w 1735 r. dokonana w Królewcu na rzecz Augusta III Sasa z prawem zachowania tytułu królewskiego.

0-4 pkt, 7.A po 1 pkt za każdą poprawną definicję, 7.B po 1 pkt za każdy poprawny przykład

8.

1-E, 2-D, 3-C, 4-A, 5-B

0-2 pkt, 2 pkt za wszystkie poprawne przyporządkowania, 1 pkt za trzy poprawne przyporządkowania

9.

A. klejnot

B. korona

C. hełm

D. godło

E. tarcza

F. labry

0-6 pkt, po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie

10.

A. Michał Anioł „Stworzenie Adama”

B. Leonardo da Vinci „Mona Lisa”

0-4 pkt, po 1 pkt za poprawne podanie autora i tytułu

11.

A.2

B.2

C.2

D.3

0-4 pkt, po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

12.

A., Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela rok - 1789

B. Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych rok - 1776

C. Deklaracja praw narodu angielskiego rok - 1689

0-6 pkt, po 1 pkt za poprawne podanie tytułu i daty

13.

A. krużganki

B. alkierz

C. attyka

D. kopuła

0-4 pkt, 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

14.

A-3, B-4, C-2, D-1

0-4 pkt, po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie

15.

A

0-1 pkt, 1 pkt za poprawną odpowiedź

16.

Problemy polityczne, np.:

- walka o władzę pomiędzy licznymi partiami politycznymi spowodowała kryzys demokracji parlamentarnej (ciągłe zmiany rządów)

- walka o władzę pomiędzy partiami prawicowymi a środowiskiem legionowym skupionym wokół Józefa Piłsudskiego doprowadziła do zamachu majowego w 1926 r. i rządów autorytarnych

- zabójstwa polityczne i prześladowania opozycji (prezydenta Gabriela Narutowicza w 1922, wybory brzeskie 1930, obóz w Berezie Kartuskiej, delegalizacja Polskiej Partii Komunistycznej, zwalczanie Obozu Narodowo-Radykalnego „Falanga”)

Problemy społeczne, np.:

- Polska była państwem wielonarodowym, co trzeci mieszkaniec państwa nie był narodowości polskiej, mniejszości narodowe nie czuły się związane z młodym państwem, mniejszość niemiecka ciążyła ku Republice Weimarskiej (III Rzeszy Niemieckiej), mniejszość ukraińska dążyła do uzyskania niepodległości i przeprowadzała działania terrorystyczne (OUN, UPA, Stepan Bandera), w stosunku do mniejszości narodowych Polacy wykazywali postawy nacjonalistyczne i antysemickie

- Polska była państwem wieloreligijnym, obok katolików byli liczni prawosławni na wschodzie, protestanci na zachodzie, żydzi w miastach i miasteczkach

- Polska powstała na gruzach trzech państw zaborczych, w których obowiązywało inne prawo
- społeczeństwo Polski było stosunkowo ubogie, źle wykształcone, 30-40% obywateli było analfabetami

Problemy gospodarcze, np.:

- Polska powstała na gruzach trzech państw zaborczych, w których obowiązywała inna waluta, systemy miar, wag, rozstaw sieci kolei
- kraj był zniszczony po I wojnie światowej i walkach o granice
- Polsce brakowało własnego portu morskiego
- w latach 20. problemem była hiperinflacja a w latach 30. światowy kryzys gospodarczy, co przyczyniło się do wysokiego bezrobocia i ubożenia społeczeństwa
- wschodnie obszary państwa były dużo gorzej rozwinięte niż zachodnie (Polska A i B)
- nie przeprowadzono do końca reformy rolnej polegającej na parcelacji majątków powyżej 180 ha, podtrzymało to nierówności społeczne na polskiej wsi (znaczna część ziemi pozostała w rękach nielicznego ziemiaństwa)
- w młodym państwie brakowało nowoczesnego przemysłu, wiedzy technologicznej i uczelni
- wojna celna z Niemcami

Problemy w stosunkach międzynarodowych

- zagrożenie militarne ze strony Niemiec i ZSRS
- roszczenia terytorialne ze strony Niemiec do Gdańska, Pomorza Wschodniego, Wielkopolski i Śląska
- nieuregulowana kwestia granicy z Czechosłowacją (nieprzeprowadzone plebiscyty na Śląsku Cieszyńskim, Orawie i Spiszu)
- spór z Litwą o Wilno (brak stosunków dyplomatycznych między oboma państwami)
- brak sojuszników w sąsiedztwie Polski zmuszał do zawiązania odległych sojuszy z Francją a później z Wielką Brytanią
- uznawanie Polski na arenie międzynarodowej jako „państwa sezonowego”, które nie przetrwa

0-8 pkt, po 1 pkt za każdy poprawny merytorycznie opisany problem odnoszący się do kwestii politycznych, społecznych, gospodarczych i spraw międzynarodowych

17.

- A. 1
- B. 3
- C. 4
- D. 2

0-4 pkt, po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

18.

- A. akcja „Wisła” - akcja wysiedlenia ludności ukraińskiej (łemkowskiej) z terenu Bieszczad (południowo-wschodniej Polski) w 1947 r. Operacja powiązana ze zwalczaniem Ukraińskiej Powstańczej Armii, uważana również za czystkę etniczną.
- B. socrealizm – realizm socjalistyczny w kulturze i sztuce propagujący kult pracy, kult prostego człowieka, wyższość systemu komunistycznego nad innymi systemami społecznymi.
- C. kolektywizacja rolnictwa – proces likwidowania prywatnych gospodarstw rolnych powiązany z tworzeniem rolniczych spółdzielni produkcyjnych (Państwowych Gospodarstw Rolnych).
- D. porozumienia sierpniowe – porozumienia z sierpnia 1980 r. pomiędzy polskimi władzami komunistycznymi (wicepremier Mieczysław Jagielski) a strajkującymi robotnikami gdańskiej stoczni (Lech Wałęsa) w celu realizacji 21 postulatów strajkujących.

0-4 pkt, po 1 pkt za każdą merytorycznie poprawną odpowiedź